

Vorbereiding 17.6: Schipbreuk en redding

Schriftgedeelte

Handelingen 27 en 28:1-10

Thema

Schipbreuk en redding

Exegese

Handelingen 27 en 28:1-10

Handelingen 27

Vers 1-2

Paulus heeft zich op de keizer beroepen, en moet daarom naar de stad waar de keizer zetelt: Rome. 'Keizerlijke bende' was de naam van een Romeins legioen dat in Judea en Syrië gestationeerd was. Het bestond voornamelijk uit niet-Romeinse soldaten. Onder de beste omstandigheden kon de tocht van Cesaréa naar Rome in vijf weken worden afgelegd. Maar in de praktijk moesten reizigers een vrachtschip opzoeken waarop ze als betalende passagier konden meereizen. Het reisgezelschap komt zo op een vrachtschip terecht dat een hele route langs de kust van het huidige Turkije gaat afleggen. Paulus wordt op de reis vergezeld door enkele metgezellen, één van hen is Aristarchus.

Vers 3

De hoofdman is Paulus goedgezind. Hij vertrouwt deze gevangene zo, dat Paulus tijdens een tussenstop in Sidon enkele vrienden op de wal mag opzoeken. Een gevangene heeft het niet breed, dus deze vrienden voorzien Paulus van wat levensonderhoud.

Vers 4-6

Het schip vaart onder Cyprus door, om zo beschermd te worden tegen de wind. Dan koerst het schip naar Myra, een stad aan de zuidkust van Turkije. Daar ligt een ander schip dat graan uit Egypte naar Rome moet brengen. Gevangenen en bewakers stappen daarom op dit schip over.

Vers 7-8

Doordat de wind tegen zit, gaat het schip maar langzaam vooruit. Daarom wordt in Knidus, nog steeds de zuidkust van Turkije, besloten om onder Kreta door te varen zodat het schip, net als bij Cyprus, minder last heeft van de wind. Met veel moeite wordt zo de havenplaats 'Schonehavens', aan de zuidkust van Kreta, bereikt.

Vers 9-10

Dan neemt Paulus het woord. Dat hij als gevangene dat zomaar kan doen, benadrukt de bijzondere positie die hij bij de hoofdman heeft. Paulus heeft zelf al veel gereisd, en kent de gevaren van de zee. 'De vasten' horend bij de Grote Verzoendag, zijn voorbij. Dat betekent dat het

begin oktober is. Vanaf dit moment tot het voorjaar is het levensgevaarlijk met een schip de zee op te gaan.

Vers 11-13

Maar de schipper denkt daar anders over. Schonehavens is als haven niet geschikt om te overwinteren. Vermoedelijk biedt de haven te weinig bescherming tegen winterse stormen. De haven aan de westkant van Kreta, Fenix, is beter geschikt. Als er een zachte zuidenwind opsteekt, zien de mannen dat als een goed teken. De hoofdmans vertrouwt op de schipper, en dus vaart het schip verder.

Vers 14-17

Maar dan steekt de eerste herfststorm op. De storm Euoklydon, wat letterlijk 'noordwester' betekent, maakt het schip onbestuurbaar. Het schip wordt voorbij Klauda, een klein eilandje onder Kreta, gedreven. Daar dreigt een volgend gevaar. Het schip wordt zuidwestwaarts gedreven, en de zeelui zijn bang dat ze in Sirtis terechtkomen. Dat is een gebied vol zandbanken en ondiepten boven de kust van Afrika. Men strijkt daarom het zeil, waardoor het schip nog minder bestuurbaar wordt.

Vers 18-20

Daarnaast moet het schip ook lichter gemaakt worden. Zoveel mogelijk lading en gereedschap moeten daarom overboord. 'Met onze eigen handen' staat er, dus iedereen helpt mee. Dagenlang is de lucht zo donker dat geen zon of ster wordt gezien.

Vers 21-26

Als gevolg van de storm hebben de opvarenden weinig zin en tijd om te eten. Dan gaat Paulus spreken. Hij herinnert de mannen aan zijn advies om niet af te varen. Zo onderstreept hij de betrouwbaarheid van zijn woorden, ook van de woorden die hij nu gaat zeggen. Hij kan de mannen opwekken om moed te houden. Dat zijn geen loze woorden, want Paulus weet dat ze het allemaal zullen overleven. Een engel van God heeft hem dat 's nachts verzekerd. Die zekerheid ligt in het feit dat God heeft gezegd dat Paulus voor de keizer moet getuigen. En omdat Paulus daarom gered moet worden, zullen ze allemaal gered worden. En Paulus kan die belofte ook nog heel concreet invullen: het schip zal vergaan, maar de opvarenden zullen veilig op een eiland aanspoelen.

Vers 27-29

Veertien dagen zwakt het schip rond op de Adriatische zee. Met de Adriatische zee wordt ook het stuk Middellandse zee tussen Griekenland en Italië bedoeld. Plotseling krijgen de zeelui het idee dat ze land naderen. Misschien horen ze de branding of zien ze vogels. Ze reageren meteen en gaan de diepte peilen. De zee blijkt snel ondieper te worden, dus er lijkt inderdaad land in zicht. Maar dat betekent tegelijk ook gevaar: in het donker zie je niets, dus het schip kan zomaar op de rotsen lopen. Daarom gooien ze de ankers uit en wachten tot het dag wordt.

Vers 30-32

De zeelui, of een aantal van hen, zien hun kans. Zo dicht bij land kunnen ze een poging wagen om de reddingsboot te gebruiken. In de reddingsboot is toch niet genoeg ruimte voor iedereen, dus ze moeten nu hun kans nemen. Ze proberen de indruk te wekken dat ze met behulp van de reddingsboot de ankers aan de voorkant uit willen gooien. Maar Paulus doorziet de list, en waarschuwt de hoofdman en zijn soldaten. Dit is niet de bedoeling! De Heere heeft beloofd dat ze allemaal gered zullen worden. Door hun actie geven de zeelui aan dat ze Paulus' woorden blijkbaar niet vertrouwen. Ze willen zichzelf gaan redden maar ze moeten leren wachten op de redding van de Heere. En daarom laat Paulus de touwen van de reddingsboot doorsnijden, zodat het bootje weg dobbert. Ook de zeelui zullen door de Heere gered worden, maar dan wel samen met alle andere opvarenden!

Vers 33-34

Zo breekt de veertiende dag aan. Door de angst en de spanning hebben de opvarenden lange tijd niet gegeten. Misschien zijn de mannen zo wanhopig geworden over de afloop, dat ze geen zin meer hebben om nog te eten. Maar Paulus spreekt ze opnieuw moed in. Geen haar zal hun van het hoofd vallen. Iedereen zal dus behouden worden, hier ongehavend uitkomen. Maar voor hun redding zullen ze straks wel inspanning moeten leveren. Daarom spoort Paulus ze aan om te eten.

Vers 35-38

Zelf geeft Paulus het goede voorbeeld. Hij spreekt publiekelijk een gebed uit. Ook de anderen vatten moed en gaan eten. Omdat ze zo dicht bij het land zijn, moet er zoveel mogelijk ballast uit het schip, zodat het schip hoger komt te liggen. Nu alle opvarenden genoeg gegeten hebben, kan al het verdere voedsel overboord. Ze zullen immers snel aan land komen!

Vers 39-44

Bij daglicht zien de zeelieden aan de kust een baai, waar ze het schip naar toe proberen te loodsen. Ze snijden de ankertouwen door, en laten de ankers achter in de zee (zie de kanttekeningen). De ankers hebben ze toch niet meer nodig. Maar de poging om het schip de baai in te loodsen mislukt. Het schip strandt op een soort zandbank voor de kust en breekt in tweeën. Omdat een Romeins soldaat met zijn leven verantwoordelijk is voor zijn gevangenen, willen de soldaten alle gevangen voor de zekerheid maar doden. Maar dat betekent dat ook Paulus gedood moet worden, en dat wil de hoofdman niet. De hoofdman was Paulus eerder al vriendelijk gezind, en die vriendelijke houding is door alle gebeurtenissen in de storm alleen maar versterkt. Misschien heeft de hoofdman iets gemerkt van de goddelijke bescherming die Paulus van de Heere ontvangt. Hoe dan ook, de hoofdman verhindert de plannen van zijn soldaten. Iedereen mag proberen zijn leven te redden. Zwemmend, of drijvend op het wrakhout, weten uiteindelijk alle opvarenden het land veilig te bereiken. De Heere heeft Zijn belofte aan Paulus waargemaakt!

Handelingen 28:1-10

Vers 1-2

Het eiland blijkt Melite te heten. Dat is het huidige Malta. De term 'barbaren' betekent dat deze mensen niet de Griekse cultuur hebben overgenomen. Hun gedrag is zeer gastvrij. Er wordt voor de schipbreukelingen een vuur ontstoken zodat ze zich kunnen warmen.

Vers 3-4

Vanuit het hout dat Paulus op het vuur gooit, schiet een slang te voorschijn en bijt hem in zijn hand. De inlanders van Malta zien het als een teken: iemand heeft de levensgevaarlijke schipbreuk overleefd, maar lijkt door dit 'kleine gevaar' alsnog te moeten sterven. De wraakgodinnen willen Paulus blijkbaar dood hebben. Hij zal dus wel een misdadiger zijn.

Vers 5-6

Maar Paulus schudt het beest van zich af, en de verwachte werking van het gif blijft uit. Dan slaat de mening van de eilandbewoners opeens om. Paulus kan het gif van een slang trotseren: hij zal dus wel van goddelijke afkomst zijn! In die conclusie gaan deze mensen te ver, maar ze hebben wel terecht gezien dat Paulus goddelijke bescherming ontvangt!

Vers 7-8

De groep schipbreukelingen komt vervolgens bij Publius terecht. Een bepaalde Romeinse titel wordt niet genoemd, en het is daarom niet helemaal zeker of deze Publius een Romeinse machthebber of een Romeinse grootgrondbezitter is. In ieder geval is hij rijk en geniet hij aanzien van de andere eilandbewoners. Ook hij is gastvrij voor de schipbreukelingen. Publius' vader is ziek. In het Grieks staat er letterlijk het woord 'dysenterie'. Door de voorbede van Paulus wordt hij weer gezond.

Vers 9-10

Het nieuws van de genezing verspreidt zich snel. Ook andere mensen komen hun zieken bij Paulus brengen. Ook uit deze genezingen blijkt de macht van de Heere. Paulus wordt door de mensen met eer overladen. En wanneer het gezelschap drie maanden later vertrekt, tonen de eilandbewoners hun dank door alle benodigdheden voor de reis mee te geven.

Geloofsleer

- HC vraag 116, 117 en 118 Het gebed
- DL 3-4, 17 Gods almachtige werken en Zijn oneindige goedheid
- DL 5, 11 De beproeving van het geloof
- DL 5, 12 De volharding in het geloof.

Gebedspunten

- Genezing van zieken en/of kracht om de ziekte te dragen.
- Bevrijding van gevangenen, die vanwege hun geloof in gevangenschap zitten.

- Vraag om vertrouwen op God in het dagelijks leven.
- Dankgebed voor Gods almacht.
- (Dank)gebed dat God jou/ons het geloof gegeven heeft.

Psalm- en liedlijst

Maak een keuze uit de volgende psalmen en liederen:

Psalm	46:2	Laat vrij het schuimend zeenat bruisen
	46:4	De HEER', de God der legerscharen
	91:1	Hij, die op Gods bescherming wacht
	103:11	Looft, looft, den HEER', gij Zijne legerscharen
Lied	UAM	Zegen ons, Algoede
	UAM	'k Stel mijn vertrouwen op den Heer', mijn God
	UMK	Looft den Heere, alle gij volken, prijst Hem alle gij natiën
	UMK	Father, I adore You
	ZB	Neem mijn leven, laat het Heer'
		Als je bidt, zal Hij je geven

Introductie op de vertelling

Neem een plaat mee van een groot, oud zeilschip uit de tijd van de Bijbel. Bespreek met de kinderen wat de overeenkomsten en de verschillen zijn met de schepen die wij kennen. Denk aan het materiaal waarvan schepen gebouwd worden; de grootte van de schepen en de 'bestendigheid'. Vertel aan de kinderen dat de schepen, zoals op de plaat, nog niet bestand waren tegen de winterstormen die elk jaar over de Middellandse Zee raasden.

Neem de kinderen nu mee het verhaal in. Stel je eens voor dat je met een aantal gevangenen in dit grote, oude zeilschip zit. Buiten kabbelt wat water rustig om het schip heen. Er waait een matig windje. Verder is er niet veel te zien. Eén van de gevangenen staat op. Met indringende ogen zegt hij dat de schipper niet verder moet varen. De kans is groot dat het schip in een zware storm terecht komt. Wie zou jij geloven? De schipper, die graag verder wil varen voordat het winter wordt? Of de gevangene? De gevangene zit waarschijnlijk niet voor niets in dit schip opgesloten, onder begeleiding van soldaten. Hem geloof je toch niet? Of wel?